

Orel vidékén megszilárdult a németek helyzete

Csökken a Szovjet támadó tevékenysége – A doneci iparvidéken a németek áttörték a szovjet vonalat

Berlin, február 23.
A Német Távirati Iroda jelenti, hogy a szovjet támadások az elszenvedett hatalmas veszteségek hatása alatt tovább gyengülnek, ugyanígy, hogy a legdélibb arcvonal szakaszon és északon csak helyijelentőségű harcitévékenység folyt.

A Kubán vidéken tovább tart a tavaszi oladás és az utak teljesen eliszaposodtak. A sár és oladás mindkét részről akadályozza a nagyobb hadműveleteket. A kubáni lagunák vidékén német és szövetséges csapatok különösen kitüntették magukat. Az ellenségre súlyos veszteséget mértek és a bolsevisták többszáz halottat —köztük a parancsnokot — és sok fegyvert vesztek.

Oreltől délre és északkeletre a németek helyzete erősen megszilárdult. Az ellenség támadásainak elhárítása során újból igen súlyos veszteségeket szenvedett.

A Don és Donec között is jelentős sikere-

ket értek el a német csapatok és helyzetük itt is megszilárdult.

A doneci iparvidéken széles területen áttörték a német csapatok az ellenség vonalát és megfutamtították a bolsevistákat.

Az északi arcvonalszakaszon jórészt csak tűzérési tevékenységre korlátozódtak a hadműveletek. A spanyol kékhadosztály egészen az ellenség fővonaláig előredolgozta magát.

Volchov vidékén nagy ellenséges erőket kerítettek be a németek és visszaverték az ellenség minden kitörési vagy felszabadítási kísérletét.

Egy olasz légidandártábornok nem tért vissza

Róma, február 23.
A Stefani iroda jelenti, hogy Enrico Penzzi olasz légi dandártábornok, aki a keleti arcvonalon katonai repülést végzett, utjáról nem tért vissza.

A tengely páncélos és légierő tekintetében fölényben van Tunéziában

— írja egy angol lap

(NTI) A News Rewiw foglalkozik az észak-afrikai helyzettel és megállapítja, hogy Churchill „nagy napokat” jósolt Tunéziában, de jóslatai nem váltak valóra. A szövetségesek helyzete kedvezőtlen Tunéziában és téves az a felfogás, mintha a szövetséges csapatok számbeli fölényben volnának itt és csak több fegyverre van szükségük. A tény az, hogy a tengely úgy a páncélosok, mint a légierő tekintetében fölényben van és a szövetségesek nem tudnak versenyezni az ellenség nehéz útegeivel sem. A tengely csapatok állásai is jobbak, mint a szövetségeseké.

Más angol lapok azt írják, hogy a Kasserine hágonak a tengely által történt megszállása lényegesen súlyosbította a szövetségesek tunéziái helyzetét.

ALEXANDER ÉS ANDERSON AZ ÉSZAK-AFRIKAI FŐHADISZÁLLÁSON

Amsterdam, február 23.
(Német TI) Angol jelentés szerint Alexander és Anderson tábornokok az északafrikai amerikai főhadiszállásra érkeztek, ahol amerikai parancsnokokkal tanácskoznak.

Rommel Gabes és a sósmocsarak között építette ki állásait

Zürich, február 23.
A svájci sajtó értesülései szerint a nyolcadik brit hadsereg Medenine elfoglalása után a Mareth vonal irányában vonul fel. Abból a körülményből, hogy eddig nem találkoztak erősebb ellenállással, arra következtetnek, hogy Rommel csapatainak itteni ellenállása csak késleltető jellegű és Rommel fő harcvonalát a Gabes és a sósmocsarak között elterülő 30 kilométernyi széles vonalon építette ki. Ezt a vonalat erős tűzéréssel látták el a németek és a

vonalak mögött a tengely csapatainak erős mozgolódása észlelhető.

Berlin, február 23.
A Német Távirati Iroda jelenti, hogy a tengely csapatok sikeresen állták meg helyüket a nyolcadik brit hadsereg nyugati és északnyugati irányból felvonuló csapatai ellen és az ellenségnek sehol sem sikerült megközelítenie Rommel állásait.

Ugy értesülnek Berlinben, hogy az egyenlítői francia csapatok főparancsnoka az amerikai főparancsnoksággal fennálló súlyos ellentéték miatt lemondott tisztségéről.

Londont aggasztja a Szovjet és az emigráns lengyel illetve jugoszláv kormányok közötti feszültség

Moszkva szerint a csetnikiek a partizánok ellen harcolnak

Róma, február 23.
A Popolo di Roma jelenti, hogy a News Chronicle c. angol lap szerint Londonban aggodalmat kelt az a feszültség, amely a Szovjet és egyes Londonban székelő emigráns európai kormányok között fennáll. Mindenekelőtt a Szovjet és a lengyel, valamint a jugoszláv kormányok közötti feszültség nyugtalanítja az angol köröket. A lengyel kormány és a szovjet kormány közötti ellentétek tárgyát a határmegállapítás

kérdése és az a bánásmód képezi, amelyben a Szovjet a Kelet-Lengyelországból elhurcolt félmillió lengyel résztesszi, míg az emigráns jugoszláv kormány és a Szovjet közötti viszony feszültségét az a tiltakozó jegyzék fokozta, amelyet Moszkva küldött a londoni szerb kormánynak. A tiltakozásban azt állítja a Szovjet, hogy a londoni emigráns kormány utasításai szerint működő balkáni csetnikbandák a kommunista partizánok ellen harcolnak.

TURUL FILMSZINHAZ
TELEFON: 328

Kedd-Szerda

KÉT ANYA

Főszerepben:

MARIA DENIS

PÓTMUSOR: MAGYAR ÉS OLASZ HIRADO.

ELTUNT EGY AMERIKAI SZÁLLÍTÓ REPULÓGÉP

Amsterdam, február 23.
(Német Távirati Iroda) Hivatalos amerikai jelentés közli, hogy egy amerikai szállító repülőgép az amerikai és angol léghaderő 25 tagjával együtt január 18-a óta nem adott életjelet magáról és elveszítettnek tekintendő.

A TÁJOBA ZUHANT AZ AMERIKAI CLIPPER-REPULÓGÉP

Lisszabon, február 23.
Az amerikai légiforgalmi társaság egyik Clipper repülőgépe, amely Lisszabonba érkezett, közvetlenül a leszállás előtt a Tájó folyóba zuhant. A szerencsétlenségnek négy halott és 15 sebesült áldozata van.

FRANCIA ÖNKÉNTESK A KELETI ARCVONALRA

Párizs, február 23.
Párizs uccáin nagy falragaszok jelentek meg, amelyek felszólítják a fegyverbíró franciákat, jelentkezzenek önkéntesként a keleti arcvonalra.

A Bellyei Uradalom

a kisköszegi komp-átkelését
1943. ÉVI ÁPRILIS 1-TŐL egy,
vagy kedvező árajánlat esetén, három
évre bérbeadja. Részletes feltételek a
főhercegi jószágigazgatóságnál, Főherceglakon tudhatók meg.

ÁLTALÁNOS MUNKAMOZGÓSÍTÁS NORVÉGIÁBAN

Oslo, február 23.
Quisling norvég elnök egy tegnapi gyűlésen bejelentette, hogy Norvégiában is végrehajtják az általános munkamozgósítást. A mozgósítást ugyanolyan alapokon hajtják végre, mint Németországban.

Amerika is megünnepelte a vörös hadsereg napját

Amsterdam, február 23.
(Német Távirati Iroda) Az angol hírszolgálat jelentése szerint Amerikában kedden ünnepelték meg a vörös hadsereg napját. Ebből az alkalomból számos vezető amerikai személyiség üdvözlő táviratot küldött a Szovjetunióba. Mac Arthur távolkeleti amerikai főparancsnok ugyan csak üdvözlő táviratot intézett Sztalinhoz.

A hegyekbe szorították vissza a boszniai és likai bandaharcosokat

Berlin, február 23.
A Német Távirati Iroda legújabb jelentése megerősíti, hogy a német csapatok Nyugatboszniában és Likában eredményes harcokat vívnak a felkelőkkel, valamint hogy a németek elfoglalták Boszanszki Petrovac és Bihács városokat. (A városok elestéről már korábban beszámolt a „Délvidék”). A németek a bandaharcosokat mélyen a hegyekbe szorították vissza.

A holland nemzeti szocialisták fele önként jelentkezett katonai szolgálatra

A holland nemzetiszocialista párt titkárnak közlése szerint a párt fegyverfogható tagjainak fele önként jelentkezett fegyveres szolgálatra. A titkár adatai szerint a pártnak 110.000 tagja van.

Közölte a titkár azt is, hogy a keleten harcoló holland önkéntes légió tagjai közül eddig körülbelül ezren haltak hősi halált, míg a sebesültek száma mintegy 3.000.

Két elsüllyesztett amerikai szállítóhajóval mintegy 1.000 amerikai veszett el

Stockholm, február 23.
(Német Távirati Iroda) Washingtoni hivatalos jelentés elismeri, hogy német tengeralattjárók az Atlanti óceán északi részén elsüllyesztettek két szállítóhajóvá átalakított utasszállítóhajót. Az egyik hajón 980 ember utazott, akik közül hatszázan veszték a tengerbe. A másik hajó 500 utasának mintegy a fele veszett a tengerbe.

Az amerikai tengerészeti miniszter azt mondta ezzel kapcsolatban, nem tudja, hogy az

elsüllyesztett hajókat védték-e hadihajók, valószínűnek tartja azonban ezt, tekintve, hogy az Atlanti óceánon majdnem kivétel nélkül karavánokban haladnak a hajók.

Amerikai részről a két hajó elsüllyesztését egyiknek tartják a legsúlyosabb csapások közül, amelyeket az Atlanti óceánon szenvedett Amerika.

Amsterdami jelentés szerint az angolok is hivatalos közlést adtak ki egy korvett elsüllyesztéséről.

Gandhi állapota

A kedd délelőtt érkezett jelentések szerint Gandhi a válság után tegnap már valamivel jobban érezte magát, de késő estig aludt.

A Berlinben élő hinduk gyűlést tartottak Gandhi iránti rokonszenvük jeléül és imádkoztak a Mahatma életéért.

A Domei iroda jelentése szerint Szumátra hindujai 24 órán keresztül böjtöltek és imádkoztak Gandhi életéért.

Szingapurból közlik, hogy Bose nacionalista vezér beszédet mondott Gandhi éhségstrájkjával kapcsolatban. Hangsúlyozta, hogy a Mahatma szíve vérzik a hindu nép elnyomása miatt és éhségstrájkja mutatja, milyen elszántan harcol India szabadságáért. Ha a Mahatma meghal, a hindu milliók bosszúja kitízi az angolokat Indiából. Az egész hindu nép mély aggodalommal figyeli Gandhi sorsát, de aggasztja az ősz vezér sorsa az angol kormányköröket is, mert tudják, mit jelent a hinduknak Gandhi. A hinduk megszentelt földnek tartják azt a földet, ahová Gandhi lépett.

A németek 300.000 francia hadifogolyának visszaadták a szabadságát

Berlin, február 23.
A Német Távirati Iroda közli, hogy a német hatóságok rendelkezéseire negyedmillió francia hadifogoly a többi külföldi szabadműködés jogait

élvezi és szabadon köt munkaszerveződést munkaadójával. A francia kormánnyal történt megbeszélések eredményeképpen további 50.000 francia hadifoglyot szabadonbocsátottak.

A cseh sajtó leleplezései Benes kétszínű játékaról

Prága, február 23.
A cseh lapok rámutatnak arra, hogy Benes külügyministersége, majd elnöksége idején milyen kétszínű és veszélyes játékot folytatott angol és francia szövetségeseivel szemben is és emlékeztetnek arra, hogy Abd el Krim lázadása idején Benes látta el fegyverekkel a fran-

ciák ellen harcoló arabokat. A francia kormánynak tudomása volt erről, a cseh-francia szövetség kedvéért azonban nem hozta nyilvánosságra a dolgot. Hasonlóan járt el Benes az angol szövetségeseivel szemben is, mert az Anglia ellen küzdő indiai mohamedánokat is ő fegyverezte fel.

Szaradzsoğlu:

A török kormány nem vállalt titkos kötelezettségeket

Ankara, február 23.
(Német Távirati Iroda) A török távirati iroda hivatalosan közli Szaradzsoğlu vasárnapi beszédének szövegét. A jelentés szerint a már közölteken kívül még a következőket mondotta

Szaradzsoğlu:

— A török nemzet tudja, hogy a kormány nem vállalt titkos kötelezettségeket, amit egyébként nem is kívántak tőle.

A jövő békéjének alapja csak a jog és igazság lehet

Török lap a párizskörnyéki békék igazságtalanságáról

Ankara, február 28.
A Tasviri Efkiair c. török lap vezércikkben foglalkozik az országok közötti megértés szükségességével és fejtegetéseiben kitér az első világháború után kötött párizskörnyéki békékre, amelyekről azt mondja, hogy valóban tarthatatlanok voltak. Később, maguk a győztes hatalmak is belátták ezt, de semmit sem tettek az igazságtalanságok jóvátétele érdekében. Példaképpen felhozza a török lap, hogyan bántak a bé-

keszerződések létrehozói a törökökkel rokon magyar nemzettel és rámutat a magyar nép küzdelmeire az igazságtalanságok jóvátétele érdekében. Később Anglia is belátta az igazságtalanságokat, de gyakorlati lépéseket nem tett ellene. A orosz békeszerződések következménye — a török lap szerint — hogy Magyarország háborúban van. A jövő békéjének csak az igazság és a jog lehet az alapja — írja a török lap.

Roosevelt és Mackenzie King a tulzott derülátástól óvja a népet

Amsterdam, február 23.

(Német Távirati Iroda) Roosevelt amerikai elnök tegnapi rádióbeszédében figyelmeztette az amerikai népet, óvakodjék a tulzott derülátástól és ne higgye azt, hogy a győzelem már a legközelebbi uccasarkon várja. Rámutatott arra, hogy Amerikát már sok kudarc érte és érheti a jövőben is.

Mackenzie King kanadai elnök rádióbeszédében ugyancsak a derülátástól óvta a kanadaiakat és hangoztatta, hogy a háború sulya fokozódó mértékben nehezedik Kanadára is. Kanada olyan tűzpróba előtt áll, mint soha a háború kitörése óta.

Egy amerikai rombolót elsüllyesztettek, egy másikat pedig felgyújtottak a japánok

Tokió, február 23.

A japán császári főhadiszállás közlése szerint az amerikai flotta ágyutúzzal árasztotta el az Uj Hebridák egyik szigetének szárazföldi katonai berendezéseit és a kikötőkben horgonyzó flottaegységeket. Egy ellenséges rombolót elsüllyesztettek, egy másik rombolót pedig felgyújtottak, míg a katonai berendezésekben súlyos rombolásokat okoztak. A japán flotta az akciót minden veszteség nélkül hajtotta végre.

Az amerikaiak tévedésből órákon át lőttek egy angol ezredet

Berlin, február 23.

A tunéziai helyzettel kapcsolatban közlik német katonai helyen, hogy a tengely erői megakadályozták azokat az ellenséges kísérleteket, amelyek odairányultak, hogy a Sbeitla és Gafsa térségében megvert ellenséges erők visszavonulásuk közben fontos hágókat szálljanak meg az Atlasz hegységben. Ugyancsak megakadályozták az ellenség azon kísérletét is, hogy angol páncélos erőkkel elzárják az amerikai csapatok által kiürített hegyi átjárókat. Több órá kemény harc keletkezett, amelyben a németek vereséget mértek az ellenségre és több mint 40 angol páncélost megsemmisítettek. 16 ellenséges löveg teljes löszerkészletével együtt került a tengely csapatok kezére.

Nagyon jellemző eset játszódott le a tunéziai térség egyik messze keleti szakaszán. Itt brit csapatokat vontak össze és a mintegy ezrednyi angol erő gyors meneteléssel tartott célja felé, amikor oldalról hirtelen ágyutűzet kapott. Az angolok megfordították tűzérési útegeiket és több órá heves tűzharc fejlődött ki, amelynek során az angolok igen jelentékeny veszteségeket szenvedtek. A tűzirányítás során az egyik angol tiszt észrevette, hogy a tüzelő ellenség katonái amerikai sapkákat viselnek. Meglobogtatták a brit zászlókat, mire megszűnt a tüzelés. Akkor tűnt ki, hogy az amerikaiak németeknek nézték az angolokat és a briteket saját szövetségeseik szórták tele gránátosóval.

A nagyvilágból

Amerikai jelentés szerint a külföldön szolgált teljesítő 300 amerikai sajtótudósító közül eddig hatvanan meghaltak, megsebesültek, eltűntek, vagy az ellenség fogságába jutottak.

Csungking-Kina vatikáni követe csütörtökön nyújtja át megbízott levelét a Szentatyának.

A burmai Arakán felett vívott légi harcban a japánok lelőttek három támadó angol repülőgépet.

Észtország szerdán nagyszabású ünnepekkel üli meg függetlenségének 25 éves fordulóját.

Angliába csungking-kínai katonai küldöttség érkezett Washingtonból. A küldöttség három tagja már tovább utazott a Középkeltre.

Svédországban ülést tartott az északi államok diákszövetsége. A finn diákok teljes megaláztatással nyilatkoztak a diáktanácskozás eredményéről és közölték, hogy segélyalap létesítést a finn és norvég diákok támogatására.

Orosz terjeszkedési törekvés India felé

A Szovjet későbbi terjeszkedési politikájával foglalkozva a „Deutsche Ukraine Zeitung” rendkívül érdekes cikket közöl India helyzetét illetően. A lap „Nyugatról Kelet felé irányuló népvándorlás” bolsevista tézisére támaszkodik. Az említett népvándorlás lényegét bolsevista részen abban látják, hogy a német és szövetséges csapatok előnyomulásával elvesztett orosz területek lakossága nagy tömegekben Kelet felé menekült és az elvesztett iparterületek pótlására az Ural mellett új iparvidékeket építenek ki. Az „Ukraine Zeitung” ebben a folyamatban jelöli meg az Új Európa terjeszkedő erejének távolabbi kihatásait, amely a volgamenti nyersanyagterületek hatalmas tartalékait a maga szükségleteinek fedezésére szerezte meg. Az európai expanzió a bolsevistákat szükségszerűen az Ural mögé szorította vissza, amelynek gazdaságilag mindeztideig hasznavehetetlen területein lassanként megindul a termelés. A gazdasági fejlemények itteni kihatásairól egyelőre még nem alkothatunk magunknak képet. A Keletre áthelyeződő produkcióközpontok Japán vezetése alatt kialakuló nagyázsiai térben súlyos akadályokkal találkozhatnak. Nyugaton az európai expanzió szab határt, északon a sarkvidék hasznavehetetlen területei korlátozzák a szabad mozgást, tehát az orosz elgondolások előtt csupán egyetlen út áll nyitva: és ez India.

Ez a politikai vonalvezetés tulajdonképpen a cári idők elgondolásainak szerves folytatása. A jövő lehetőségeit mérlegelve ezek szerint olyan perspektívák nyílnak meg előttünk, amelyek az indiai kérdés körüli hagyományos angol—oros ellentétet újraéledéséről beszélnek.

A lap véleménye szerint akaratlanul és a helyzet szűkebből levezetett szovjet „népvándorlási elmélet” nagyjelentőségű világpolitikai fordulat előhírnöke lehet. Oroszország európaellenes erői Ázsiába, az Ural mögé húzódtak vissza. Ha tehát a szovjet vezetőségnek ezen a területen valóban sikerül új termelési centrumokat létesítenie, szükségszerűen új terjeszkedési erők halmazódnak fel, amelyek csak Dél, közelebről a brit érdekszféra felé elgíthetők ki.

Jóllehet az Ural termelőterületei a jövőre vonatkozólag sokat ígérnek, a lap megállapítja, hogy az új orosz népvándorlás és a vele felhalmozódó termelőerők a jelenlegi háború folyását illetően még nem sokat nyomnak a latban. Az Uralt és területeit pillanatnyilag még megközelítőleg sem nevezhetjük gazdasági egységnek. Az Ural-érc feldolgozásához szükséges szén nem áll rendelkezésre és 2000 km.-es távolságból kell ideszállítani. A jelenlegi közlekedési lehetőségek a szállítási követelményeknek megközelítőleg sem tudnak eleget tenni. A munkaerőtartalékokkal kapcsolatban meg kell állapítanunk, hogy ezen a területen mindössze ötven millió ember él, míg a német és szövetséges csapatoktól megszállt orosz részekben több mint 70 millió ember lakik. Ebben az 50 millióban azonban benne foglalják a német előnyomulás során Keletre szállított 10 milliónyi kényszermunkás is.

Termelőereje alig teszi ki a háborúelőtti Szovjetország össztermelésének harmadát. A rozs harmadrésznél kevesebb, a buza és zab kismértékben felülmulja, árpa azonban messze alul marad. A napraforgótermelés nem sokat eredményez. Ló- és szarvasmarhaállomány pontosan harmadrész, a sertésállomány meg sem közelíti, a juhok száma azonban messze meghaladja. Szén, vasérc, nyersvas, nyersacél harmadrész körül ingadozik. Az acéltermeléshez szükséges mangánérc azonban alig éri el az 5 százalékos Bauxittartalékai gazdagok, alumíniumgyárai azonban majdnem teljes mértékben hiányoznak. Nagy jelentőséget kell tulajdonítanunk a vidék olajhiányának. A szovjet össztermelésnek alig 9,5 százaléka esik erre a területre, amelyből az Ural közvetlen vidéke 4 százalékkal, Középázsia 4 százalékkal, Távolkelet pedig csupán 1,5 százalékkal részesedik. Szibériának egyáltalán nincsenek olajforrásai. Ellentétes szovjet és amerikai állítások aligha felelnek meg a valóságnak. Mindenesetre az olajnyeréssel kapcsolatos elgondolások még sok nehézséggel találkoznak.

Az ipari készártermelés traktorokat (jelenleg páncélkocsikat) illetően eléri a harmadrészt. Teherkocsikat a háború kitöréséig egyáltalán nem készítettek ezen a vidéken. Szintetikus kaucsuk és ipari gépek 10 százalékat készítettek ezeken a területeken. A textilipar majdnem teljes mértékben hiányzott (gyapot 2 százalékal, gyapju 15 százalékal, len 14 százalékal). A hadfelszerelési ipar, tehát a fegyver és repülőgépgyárak jelenlegi eredményeiről természetesen nincsenek adataink. Annait azonban

„Valakinek Angliában rossz álmai vannak”

Az angol meg az orosz sohasem szerette egymást

Azok a barátságos összeköttetések, amiket Anglia és az oroszok a két világháború folyamán tartottak és tartanak, mesterkéltséggel és csupán az érdekpolitikára vezethetők vissza. Több mint kétszáz esztendő óta az angolok és oroszok kölcsönösen utálták egymást s ennek mélyreható okai voltak. Míg a moszkovita birodalom nem jelent meg a világpiacra, addig az angolok egyszerűen mint keleti barbár népet tartották számon az oroszokat. Mihelyt azonban az orosz feszítőerő teret követelt magának a nagyvilágban, nyomban szembekerült a britekkel. Nagy Péter cár az 1700—1721-ig tartott Északi Háborúban Oroszország legfőbb fejlődési tényezőjét abban látta, hogy kikerüljön a Keleti tengerre. London nyomban reagált erre és azzal, hogy „az orosz medvé ablakot akár vágni a barlangjából”, azonnal ellené fordult ennek a népek, amelyet éppen Anglia szorított vissza a multban Ázsiába.

XII. Károly, svéd király, mihelyt Nagy Péter terveit közismertté váltak, saját országa védelmében hadat viselt Oroszország ellen. A háttérben természetesen a svédekkel szövetségre lépett Anglia huzódott meg. London nyugodtan hagyta elvérezni a svédek s a brit hajóhad csak megfigyelőként állott a Keleti tenger jól védett öbleiben. Ha azonban megrakott orosz hajókat foghatott, azokat szabályszerűen, kalózmódra kifosztotta. Mikor a végső csata a svédek és oroszok közt Ganghut-nál megkezdődött, az angolok illő távolban maradtak és az angol tengernagy messzelátón figyelte a harc kimenetelét.

Az angolok gyűlölete az oroszokkal szemben a tizenharmadik század vége felé volt a legádázabb. I. Pál cár ugyanis minden, Oroszországban található angol árut lefoglalt, viszonzul azért, mert a britek megszállták Málta szigetét. A cár ugyanis a Johannita-rend nagymestere volt. Anglia nem maradt adós. Orosz tisztekkel összeesküvést szított a cár ellen, akit 1801 március 21-én meg is ölték. Az utód, Sándor cár, közölte Nelson angol admirálissal, hogy minden angol csatahajónak a Keleti tengeren való megjelenését kihívásnak tekintti, mire az angol flotta sürgősen eltisztult onnan.

Mikor Napoleón bukása után a cári kormány 1829-ben megerősítette az Auland szigeteket, Anglia gyűlölettől tajtékozó jegyzékben tiltakozott ellene. Mikor Miklós cár megkezdte egy erős orosz flotta építését, London azonnal a tiltakozók között termett. Néhány évvel utóbb kitört a Krim-háború, amelyben, mint tudjuk, Anglia azonnal Oroszország ellenségeinek pártjára állt és Franciaországgal együtt hadat üzent neki. Mikor aztán a krimi háború 1856-ban orosz vereséggel végződött, Anglia volt az, amely a lekönnyörtelenebb békefeltételek megszabását követelte.

A következő török háborúban (1677—78) az orosz csapatok Konstantinápoly elé jutottak. Az orosz politika ezeréves álma, kijutni a Boszporuszra, már majdnem valósággá vált. Ekkor a Márvány tengeren hatalmas brit hadiflotta jelent meg és fenyegető állást vett fel.

A berlini kongresszuson az angol delegált megfenyegette az oroszokat, hogy „még egy lépést és Anglia pozdorzává zuzza Oroszországot, mivel a brit királynénak az orosz kérdés rossz

már most megállapíthatunk, hogy a Szovjet jelenlegi fáradozásai éppen ebben az irányban haladnak.

Az Uralvidék hatalmas üzemének lebecsülése nélkül meg kell azonban állapítanunk, hogy az új orosz gazdasági terület nyersanyagtermelése és hadfelszerelési produkciója a háború folyására soha nem fog döntő hatást gyakorolni. Ez a tény azonban a jövő esetleges fejleményeit tekintve nem zárja ki, hogy az Indiát illető angol—oros kapcsolatban jelentős szerepet kapnak az uralmenti gazdasági lehetőségek. Lehetséges, hogy az angolokat szovjetorosz szövetségese részéről Indiában érik ugyanolyan meglepetések, mint az amerikaiakkal kapcsolatos afrikai brit csalódások.

álmodat okoz és ez türethetetlen állapot”. A küldött nem volt más, mint a brit nagyzsidó, Disraeli, a rosszálmú királynő pedig Viktória.

A bur háború folyamán Oroszországban any nyira meggyűlöltek az angolokat, hogy egyetlen brit alattvaló sem mutatkozhatott az uccákon az agyonveretés veszélye nélkül. A nemskára bekövetkezett orosz—japán háború majdnem szembeállította megint az angolokat az oroszokkal, mert állítólag ama orosz flotta, amely a Keleti tengerről utban volt Csuzima felé, hogy ott megsemmisüljön, az angliai Hull-nél angol halászhajókat ágyuzott.

Végül is nagyon jól tudja minden történelemolvasó ember, hogy az első világháborúban bár az angolok az oroszokkal szövetségben voltak, mégis számtalanszor úgy fordult a kocka, hogy majdnem szembe kerültek egymással. London és Pétervár között egyetlen óra tartamára sem volt meg az egyetértés s végül is az orosz ügy ott bukott el, amikor Anglia egyszerűen elfelejtette szállítani a kötelezően megígért hadianyagot az orosz csapatoknak.

Érdekes, hogy ezeket az adatokat nem európai lap, hanem egyik legnagyobb szovjet újság találta fel a napokban olvasói számára. Könnyű megállapítani, hogy ez a felsorolás London részére nem a legkellemesebb valami. Valakinek Angliában megint rossz álmai vannak... (TEK)

A láthatatlan sugarak csodája Röntgen halálának 20 éves évfordulójára

Ebben a hónapban Németország kegyelettel gondol halálának 20 éves évfordulójára alkalmával nagy fiára, Wilhelm Konrad Röntgen professzorra, aki 1895-ben felfedezte a maga részéről szerényen csak X-sugaraknak nevezett láthatatlan sugarakat, melyek a nyilvánosság dicséretét nem kereső tudós nevének mégis egy csapásra az egész világon híressé tették. Röntgen már a würzburgi egyetem professzora volt és a sugárzások problémájával foglalkozott. Heinrich Geissler kevéssel előbb fedezte fel a higanyos légszivattyút, mellyel elsőként próbálkozott meg légüres üvegcsővek előállításával. Pücker bonni fizikaprofesszor felfedezte, hogy ezekben az ugynevezett Geissler-csővekben magas elektromos feszültség hatására láthatatlan sugarak keletkeznek, melyeket katódsugaraknak nevezett el. Hittorf müncheni professzor a kísérleteket tovább folytatva azt igyekezett megállapítani, hogy a katódsugarak is követik-e a fényugarak törvényeit és sugártörésük tanulmányozására megszerkesztette a Hittorf-csőveket. Amint Röntgen ezekkel a találmányokkal foglalkozott, 1895 november 8-án felfedezte azt az „ujfajta sugarat”, melynek az a tulajdonsága, hogy a legtöbb testen áthatol. Világraszóló felfedezését olyan nagy tudományos gonddal írta le, hogy megállapításaihoz a későbbi fizikusok is alig tudtak már újat hozzáfűzni. 1923-ban bekövetkezett halálakor már tanuja volt annak a forradalmi átalakulásnak, melyet felfedezése a technikában, természettudományban és orvostudományban elindított.

Antal miniszter beleegyeése miatt elhalasztották a Délvidéki Szövetkezeti Kongresszust

A Szabadka és vidéke keresztény áruforgalmi szövetkezet a földművelésügyi minisztérium megbízásából délvidéki szövetkezeti kongresszust hívott egybe február 28-ára Szabadkára. A szövetkezeti kongresszuson feltétlenül részt kíván venni dr. Antal István nemzetvédelmi miniszter is.

A kongresszus előkészítésével megbízott Burnát István szövetkezeti igazgató most táviratot kapott a földművelésügyi minisztériumtól, amelyben kéri, hogy a kongresszust halasszák el Antal miniszter megbetegedése miatt. Ismeretes, hogy Antal miniszter szem-műtétet hajtottak végre a napokban.

Ezért a kongresszust bizonytalan időre elhalasztották. A kongresszust előreláthatólag március folyamán tartják meg, mielőtt Antal miniszter azon résztvehet.

A szervező bizottság kéri az összes délvidéki szövetkezeteket, hogy a kongresszus elhalasztásától függetlenül minél előbb jelentsék be, hogy hány delegátust küldenek ki a szabadkai kongresszusra s egyáltalán részt kívánnak-e venni azon. A kormány érdeklődéséből is látható, hogy a szabadkai szövetkezeti kongresszusként igen nagy jelentősége lesz s ezért igen fontos lenne, ha azon minden szövetkezet képviseltetné magát.

A szegedi kamara akciója a kereskedelmi középiskolások nyári foglalkoztatása érdekében

A szegedi Kereskedelmi és Iparkamara felhívással fordult a területén lévő nagyobb ipari és kereskedelmi vállalatokhoz a kereskedelmi középiskolák tanulóinak nyári szüneti foglalkoztatása érdekében. A felhívás többek között ezeket tartalmazza:

A m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter közbenjárására a vallás- és közoktatásügyi miniszter felhívást intézett valamennyi tankerületi kir. főigazgatóságához, miszerint igyekezzenek módot találni arra, hogy

különösen a folyó évben a kereskedelmi középiskolai tanulók a nyári szüneti időt vagy annak egy részét kereskedelmi vállalatokban vagy ipari üzemekben töltsék el.

Ennek a rendelkezésnek az a legfőbb célja, hogy ilyen módon a tanulók gyakorlati ismereteiket bővítsék és a kereskedelmi illetőleg álta-

lában a gazdasági élettel minél szorosabb kapcsolatba kerülve, iskolai tanulmányaik folytatásánál a gyakorlati élet tapasztalataival megerősödve folytathassák elméleti ismereteik megszerzését. Kétségtelen az is, hogy

ez az ifjúság különösen a jelenlegi időkben nem töltheti el hasznos tevékenység nélkül az iskolai és szünetének napjait.

Ennek a jelen és jövő szempontjából nagy fontossága kérdésnek megoldása a tanulóifjúságon kívül a kereskedelmi és iparvállalatok támogatását is kívánja és ezért fordulunk felhívással és kérelemmel kamarai kerületünk minden olyan munkaadójához, aki az iskolaév szünetében kereskedelmi középiskolai tanulókat hasznosan tud foglalkoztatni, hogy ez irányú értesítésüket vagy közvetlenül valamelyik kereskedelmi középiskola igazgatóságához, vagy pedig kamaránkhoz megadni szíveskedjenek.

Május 31-én érvényüket veszítik az eddigi fegyvertartási engedélyek

Budapestről jelentik: A kormány most kiadott rendelete értelmében május 31-ével érvényét veszít mindegyik eddigi kiadott fegyvertartási és fegyverviselési engedély. A fegyvertulajdonosok március 31-ig az illetékes rendőrhatalomtól kérhetnek új fegy-

vertartási engedélyt. Azok a fegyvertulajdonosok akiknek kezében június 1-én érvényes fegyvertartási engedély nem lesz, kötelesek fegyvereiket legkésőbb június 15-ig beszoalgtatni.

Szerb kormánybizottság Apatinban A facipőkészítést tanulmányozzák

Belgrádból jelentik: Mint ismeretes, Szerbiában ezidő szerint igen nagy hiány van állati bőrökben, minél fogva a szerb kormánynak nagy gondot okoz a lakosságnak lábballal való ellátása. A szerb kormány, hogy e bajon segítsen, elhatározta, hogy az ősi bocskor helyett a facipő viselését fogja meghonosítani. E célból a magyar kormány hozzájárulásával négytagú bi-

zottságot küldött Apatinba, hogy ott a facipőkészítést tanulmányozzák. A bizottság tagjai Indjic Stevan, a belgrádi bőrközpon tiszviselője, Vethov Sándor gyáros, Surlemont Artur mérnök és Kopjár Jakab munkavezető. A szerb bizottság tagjai három héttig maradnak Apatinban és vizsgálatuk után Szerbiában facipőkészítő-tanfolyamot indítanak meg. (MTI)

Az áruló öngyújtó

Március elején rendes bíróság tárgyalja a szondi gátör gyilkosának ügyét

Nagy szenzációt keltett annakidején az apatinai gyilkosság. Mint emlékeztetés még, január 18-án Városi Sándor horvátországi munkás több fejszecsapással meggyilkolta a szondi gátör, Lehmann Ferencet.

A gyilkosság felfedezése után Városi Sándor menekülni akart, de a határőrszolgák megállításra szólították fel. Városi ekkor el akart futni és vad hajsza keletkezett. A határőrszolgák sikerült elfogni Városit, akit az áldozat öngyújtója árult el.

Lehmann holttestét a csendőrök találták meg,

a gát mellett. Feje teljesen szét volt verve. Az áldozatnak csak az öngyújtója tűnt el, s ezt a csendőrök megtalálták Városinál.

A gyilkos mindent töredelmesen bevallott a csendőrségen és január 25-én a zombori törvényszék rögtönítélő tanácsa összeült, hogy ítélkezzen felette.

A rögtönítélő bíróság azonban rendes bíróság elé utalta az ügyet, mert nem nyert beigazolást az, hogy a meggyilkost hatóság ember volt. Amikor Lehmann találkozott Városival, polgári ruha volt

ra. A gyilkosságot Városi nem löfegyverrel, hanem baltával követte el.

A rendes bíróság március 3-án ül össze dr. Winter-Kócs Rezső elnökletével, hogy tárgyalja ezt az érdekes ügyet. Városi, aki már harmadszor oltott ki emberéletet, valószínű, hogy így megmenekül az akasztófától, mert az előre megfontolt szándékot sem lehet rábizonyítani. A tárgyalás elé nagy érdeklődéssel tekintenek jogász körökben is.

Szerb-magyar postatakarékpénztári tárgyalások Belgrádban

Belgrádból jelenti a Magyar Távirati Iroda: A magyarországi lakosok részéről a belgrádi postatakarékpénztárral szemben fennálló követelések rendezése végett dr. Szinkovich Lóránd és dr. Ágoston Kálmán magyar postatakarékpénztári titkárokat küldték ki Belgrádba. A magyar kiküldötteket a pályaudvaron a belgrádi magyar konzuli képviselő és a szerb postatakarékpénztár kiküldöttjei fogadták. A több napig tartó tárgyalások mindvégig igen barátságos szellemben folytak le és teljes megegyezésre vezettek.

55 ezer a Baross tagok száma

Budapestről jelentik: A Baross Szövetség négynapos tanácskozása vasárnap kezdődött Budapestén Ilovsky János országos elnök vezetésével. A tanácskozásokon ismertették a Szövetség célkitűzéseit, majd az elnök köszönetet mondott a tagoknak, hogy a honvédszaládok megsegítésére indított gyűjtésre eddig 255 ezer pengőt gyűjtöttek össze.

Az évi jelentést Domokos László dr. ismertette. A szövetségnek a jelentés szerint 154 fiókszervezete van és tagjainak száma meghaladja az 55 ezret.

A Baross Szövetség Zombor és Vidéke szervezetét Kiss Pál vezetésével népes küldöttség képviseli a tanácskozáson.

Magyar hősök

Kiemelkedő bátorságával tüntette ki magát az 1942. szeptember 11-én Storozsevoje mellett vívott harcokban Karsay István hadnagy, egyik lövészszázalójunk géppuskás szakaszparancsnoka.

Saját csapatainak támadását rendkívül megnehezítette és súlyos veszteséggel fenyegette egy jól rejtett ellenséges támpont tüze. Karsay hadnagy elhatározta, hogy mindenképpen elnémítja ezt a támpontot. Ezért géppuskáival oldalról igyekezett megközelíteni a támpontot. Hevenként heves tűz alatt álló területen, másutt pedig szakadékos, csaknem áthatolhatatlan terepen lopózott a támpont oldalába, majd géppuskáinak összefogott tüzevel váratlanul rajtaütötte a támpont védőit, azok nagyrészt lelőtte, más részét pedig menekülésre kényszerítette. A támpont leküzdése után saját támadásunk nyomban új lendületet nyert. E fegyverténynek végrehajtása során megsebesült s a harcmezőre befejezése után a köztözhelyre szállították. Küzdő szellemére jellemző, hogy sebe gyógyulását nem akarta bevárni, hanem mielőtt az valamennyire javult, ismét visszatért zászlóaljához, nyomban átvette az egyik puskás század megsebesült parancsnoka helyett annak kötelekét. A század nehéz helyzetben harcba állott. Karsay erélyes kézzel rendezte a köteleket és megszervezte állásának védelmét. Szeptember 16-án az ellenség harckocsikkal támogatott heves ellentámadást indított a honvédek ellen. Az első rohamokat a század tüzzel visszaverte, majd mikor a harckocsik is támadásra indultak, a legénység parancsnoka biztatására állásai felett átengedte a páncélosokat s a harckocsikat követő bolsevista gyalogság ellen fordult. Ebben a helyzetben végig kitartottak Karsay hadnagy példájára és a fél napon át továbbtartó új és új támadások az ellenség legsúlyosabb veszteséggel mellett vetették vissza. Rendületlenül magatartásukkal biztosították csapataink küzdelmének sikerét.

AZ OTI KORZETI ORVOSA: Felsőváros dr. Szabó Endre, Flórián utca 8., második és harmadik körzet orvosa dr. Ripp Miklós, Deák Ferenc krt. 15. — **UGYELETES VÁROSI ORVOS:** Dr. Lackner Lajos, Trefort utca 4. Telefon: 188. — **UGYELETES GYÓGYSZERTÁR:** Arany kereszt. Deák Ferenc krt.

Nincs díjmentes hirdetés vagy felhívás

Már többször is közöltük olvasóinkkal az Országos Magyar Sajtókamara rendeletéről, hogy hirdetményeket és felhívásokat csak a megállapított tarifa ellenében közölhetünk lapunkban. Ennek ellenére még most is számos kérés érkezik szerkesztőségünkbe, amelyben egyesületek, közölkétek, sokszor hatóságok is, hirdetményeik díjmentes közlését kérik. Ezáltal ismét közöljük, hogy **DÍJMENTES** hirdetményt vagy felhívást **NEM KÖZÖLHETÜNK**, mert ez a rendelkezés megszegését jelentené és következményekkel járna. Ilyen kérésekkel tehát ne forduljon senki kiadói hivatalunkhoz.

««OO»»

Műsoros táncestély Bácskertesén. Tudósítónk jelenti: A Törökvs S. E. műsoros táncestélyt rendezett a Vöröskereszt javára. Az est kitűnően sikerült.

A bácskerteségi Bokréta Egyesület megválasztotta új vezetőségét. Tudósítónk jelenti: A bácskerteségi Bokréta Egyesület évi rendes közgyűlésén a zárószámadás és a jelentések elfogadása után megválasztották az új vezetőséget. Elnök: Soód József, alelnök Guszvány Antal, titkár Guszvány Pál, pénztáros Sóta Pál, ellenőr Soód Márton.

Bácskerteségi hírek. Tudósítónk jelenti: A Gazdakör vezetősége időszerű gazdasági ismeretterjesztő előadást tartott, amelyen Erdélyi János gazdasági előjáró is megjelent. Legközelebb f. hó 28-án tartanak hasonló előadást. — A DMKSz bácskerteségi fiókjá minden vasárnap iskolán kívüli népművelési előadást rendez. A legutóbb megtartott előadás előadója Sturcz József iskola igazgató volt.

Mezőgazdasági kiállítást rendeznek Zentán. Zentáról jelentik: A mezőgazdasági bizottság Jan Kovich István elnöklésével ülést tartott, amelyen megjelentek dr. Felsőhegyi András helyettes polgármester, dr. Dombos Kálmán, járási gazdasági felügyelő, Dér András mezőgazdasági kamarai titkár és mások. Az ülésen elhatározták, hogy felállítják a városi gazdasági ügyosztályt és Szent István hetében Zentán mezőgazdasági kiállítást rendeznek. Ismertették a mezőgazdasági bizottság munkáját is. Dér András titkár javasolta, hogy a zentai két gazdakör egy egyesületbe tömörüljön. Végül elhatározták, hogy kérni fogják a földművelésügyi minisztériumtól, hogy a bizottsági tagok létszámát tízre emeljék fel.

Véres zendülés a Sing-Sing-egyházban. Amerika leghírhedtebb fegyintézetében, a Sing-Sing-egyházban zendülés tört ki a napokban. A fegyencek az általános élelmezési korlátozások miatt fölháztak, kitörték zárkájukból és megrohanták fegyőreiket. Több fegyvert magukhoz kerítettek s utána véres harcot vívtak a rendőrséggel. Az összecsapás nyomán három rendőr és hét fegyenc meghalt, több pedig súlyosan megsebesült.

Nagy tűz pusztított egy szabadkai butorüzemben. Szent József műbutor asztalos telepén hatalmas tűz pusztított, amely rohamosan terjedt és mire a tűzoltók kiértek már az egész épület lángokban állott. Másfélórás munka után sikerült a tűzoltóknak a tüzet lokalizálni. Az egyik épület így is elpusztult és nagy mennyiségű nyersanyag és sok fagegmunkáló gép vált a tűz martalékává. A tűzvizsgálat során megállapították, hogy a tüzet rövidzárlat okozta. A kár meghaladja a 30.000 pengőt.

Épüinek a zombori bérpaloták

A városi bérpalota alapjainak lerakását már megkezdték — A megyei bérpalota második emeletét építik, a csendőrlaktanya pedig hamarosan elkészül

A korai tavaszi időjárás kedvező feltételeket teremtett a megkezdett építkezések folytatásához. A városi bérpalota talajmunkálatai már megkezdték és a földmunkák rövidesen el is készülnek. A tervek szerint a háromemeletes bérpalota még ebben az évben elkészül. A bérpalotában 26 lakás lesz, modern gőzfűtés és vízvezeték.

Az államépítészeti hivatal az idén már koráb-

ban megkezdte a megyei bérház építését és ma már ott tartanak a munkákkal, hogy pár napon belül a második emelet is elkészül.

Ez a bérház is három emeletes lesz. Lázás iramban folyik a munka a csendőrlaktanya és a csendőriskola építésénél is. A csendőriskolának már tetőszerkezetét állítják össze és az még a nyár beállta előtt elkészül.

Az Osztályorszáját keddi húzásán az 53975 és 94284 sz. sorsjegyek négyezer, a 2036, 50777 és 72216 sz. háromezer, a 82874 kettőezer, az 5647, 7138, 24619, 31628, 50248, 86567, 94467 és 96182 számú sorsjegyek pedig ezer-ezer pengőt nyertek. (A számok helyességéért nem vállalunk felelősséget.)

Jólsikerült dalest Bácskossuthfalván. Tudósítónk jelenti: Murgács Kálmán nótaszerző közreműködésével nagyszerű dalest rendeztek Bácskossuthfalván. Az estet Csorja Zoltán községi főjegyző nyitotta meg. Faragó Sári „Hallgass meg a nótát csendben” című Murgács versét szavalta igen nagy sikerrel. Ezután Murgács Kálmán saját szerzeményeiből énekszámokat adott elő. Szücs László „En ugyan jól bevásároltam” című magánjelenetével aratott sok tapsot. Földi Lajos Bagi István: „Novgorodi lóvászár” című versét szavalta. Ezt Murgács Kálmán irredenta dala követték, amelyeket a közönség a szerzővel együtt énekelt. Orosz István „Magyar dal” című versét Lebovits Kató szavalta. Tóth Teri és Laky László egyfelvonásos vidám jelenetet adott elő. Kovács Lajos Gyóni Géza „Magyar katonák dala” című versét szavalta. A jólsikerült műsort vidám bohózat fejezte be „Szanaatórium vagy laktanya” címmel. Szerepeltek: Ocskó György, Takács Sándor, Laky László, Beredity Lajos, Kuruc Lajos és Gulyás Lajos. A bemondó Dormán Erzsike volt. A prózai darabot Gereben Sándor rendezte.

Tizenöt évi fegyházra ítelték a hitvesgyilkos moholl vendéglőst. Mint közöltük annakidején Mohollon 1941 áprilisában Gajdos Illés vendéglős rábeszélte Kövesi Mihály nemzetőrt, hogy feleségét lölje le. A gyilkosság elkövetése után az asszony holttestét a Tiszába dobták. A szabadkai törvényszéken dr. Linzer hármastanácsa tárgyalta az ügyet. A törvényszék Gajdos Illést bűnösnek mondotta ki, mint felbuktató házastársa ellen elkövetett emberölésben és ezért 15 évi fegyház büntetésre ítélte. Kövesi Mihályt mint tettest szándékos emberölésért 10 évi fegyházbüntetésre ítelték. A királyi ügyész fellebbezést jelentette be az ítélet ellen, de ugyancsak fellebeztek a vádlottak is.

Ki jár a legtöbbet? A breslauer egyetem munkapszichológiai intézetében érdekes vizsgálatokat folytattak annak megállapítására, hogy egyes hivatásokban hányat lép az ember. A női hivatások közül a legkevesebbet lép a kémiai laboránsnő. Bár látszólag csendben, egyhelyben ülve végzi munkáját, mégis óránként 546—1146 lépést tesz. A mosónő, akiknek foglalkozása még jobban egyhelyhez van kötve, óránként még többet lép. Utána következik a háziasszony, a fodrász, a konyhalány és az elárúsító. Utóbbiak óránként 2700—5000 lépést is megtesznek. Ezeket a megállapításokat természetesen nem kedvtelésből tették, hanem az egészséges munkamód vizsgálata közben. Ők foglalkozást folytató egyének is, akik látszólag kevés mozgást végeznek, állandóan változtatják testük helyzetét. Egy finom készülék segítségével sikerült pl. megállapítani, hogy egyes emberek több mint egy fél órán át egy lábon álltak, vagyis a testsúlyt egész észrevétlenül föllábra helyezték. Ez a jelenség főként a hosszú ideig egyhelyben való állást igénylő foglalkozásuknál volt megfigyelhető.

A Mecseken kinyílt a hóvirág. A tavasz hírnöket, a hóvirág, mely más években még ilyenkor hótakaró alatt volt, kinyílt a Mecseken.

A kínaiak százezrei halnak éhen. Sanghái jelentések szerint a Csung-king uralma alatt lévő Honan tartományban 10 millió ember éhezik. Eddig a legszerényebb számítások szerint is többszázezer az éhenhaltak száma. Az éhség tavaszra sem fog csökkenni, mert a földművesek nem művelték meg földjeiket, a kormánytól kapott vetőmagot pedig felélték.

Javult a Pavlovicsné állapota. Tegnap jelentették, hogy özvegy Pavlovics Emilné férje halála miatt bánatában megmérgezte magát. Az asszony állapota javult és kedden délután már a rendőrség ki is hallgatta. Az öngyilkosság okáról újabb részleteket még nem közöltek.

Hímzőrekord. Berlinből jelentik: A hímzés eddigi világrekordját, 250 öltést percenként (természetesen géphímzésről van szó) most döntötte meg egy német hímzőgép, mely percenként 750 öltést tesz. Ez a szorgalmas gépecske duraluminból, különösen erős és mégis könnyű alumíniumötvözetből készült.

A rögtönbiráskodás kiterjesztése

Budapestről jelentik: A kormány rendeletet hozott, amellyel úgy a polgári mint a hadbíróóság alá eső ügyekben kiterjeszti a rögtönbiráskodást azok ellen, akik tábori postacsomagokat, vagy tábori postaszámra irányuló küldeményeket, akár az ország területén akár a hadművelési területen ellopnak vagy elsikkasztanak.

Csak használható állapotban levő könyveket küldjünk honvédeinknek

(MTI) Megállapítást nyert, hogy a közönség köréből egyesek piszkos és szakadozott könyveket ajándékoztak honvédeinknek, olyan állapotban lévő könyveket, amelyek nem alkalmasak arra, hogy a katonák a kezükbe vegyék őket. Illetékes helyről ezzel kapcsolatban felszólítják a közönséget, hogy csak olyan könyveket ajándékozzanak a „honvédeknek”, amelyek saját megítélésük szerint is kifogástalan állapotban vannak.

Most kellene söpörni

Igentszelt Szerkesztő Ur!

Kérem szíveskedjék b. lapjában közölni alábbi levelem: A kora tavaszi időjárásal a megszikkadt föld egyes helyeken már porzik. Vannak utcák azonban, ahol utcaseprők alig járnak. Véleményem szerint most kellene felsöpörtetni ezeket az utcákat, hogy később, amikor bekövetkeznek a komoly tavaszi napok, ne legyen por. Így esős idő esetén azt is elkerülhetné a város, hogy feneketlen sárréteg rakódjék le az utburkolatokra.

Ezzel kapcsolatban azt is megjegyzem, hogy a mi utcaseprőnk rendszerint csak a szalmát és a papírhulladékot seprik le. Ugy huzzák a söprűt végig az utburkolaton, mintha félnének attól, hogy eltörik söprűjük nyele. Ha tisztán akarjuk tartani a várost, akkor elsősorban a szemetet kell eltakarítani, ami bizony a téli hónapok alatt eléggé megszapordott egyes utcákban.

Levelem közléséért fogadja Szerkesztő Ur nagy rabecskülésem kifejezését.

Tisztelője — Egy előlítő.

A tejgyűjtés megszervezése

Az ország egyes részeiből mind gyakrabban érkeznek jelentések arra vonatkozóan, hogy a tejtermelők a 113.400/1942. sz. rendeletben előírt tejbiztosítási kötelezettségüknek nem tudnak eleget tenni, egyrészt mert helyben tejipari üzem nincs, másrészt, mert a berendezett szövetkezeti, vagy vállalati tejipari üzemből a tejgyűjtés szünetel.

A közellátási érdekek megóvása, valamint a tejbiztosítás folyamatos lebonyolítása érdekében a közellátásügyi miniszter 400.422/1943. sz. alatt körrendeletet intézett a Tejtermékek Ellenőrző Állomása ellenőrzése alatt álló valamennyi tejipari üzemhez, amelyben nyomatékosan felhívja az üzemeket, hogy minden olyan községben, hol ezidő szerint a tejgyűjtés szünetel, de berendezett szövetkezeti, vagy vállalati tejipari üzem van, haladéktalanul intézkedjenek aziránt, hogy a működésüket ezidő szerint tehiány miatt szüneteltető üzemekben a tejgyűjtés ismét késedelem nélkül meg-

indíttassék. Azokban a községekben pedig, ahol tejipari üzem nincs, — figyelemmel a m. kir. földművelésügyi minisztérium 50.003/1943. III. A. 2. sz. rendeletére, mely a tejgyűjtést közvetlen szomszédos községben lévő tejiparos, valamint a tej- és tejtermékárúsító iparos (159.090/1941. F. M. számú rendelet 6. §. (1) bekezdése a), b) pontjai) részére is lehetővé teszi — igyekezzék fenti rendelkezésnek megfelelően a tejgyűjtést megszervezni.

A tejgyűjtés minél célszerűbb megszervezése érdekében kívánatos a szervezési érdekerületek elhatárolása, hogy ezáltal az egyes vállalatok az egymásközt megállapított működési területen a gyűjtés megszervezését eredményesebben végezhessék.

E körrendelettel, egyidejűleg valamennyi közellátási kormánybiztos felhívást kapott, hogy a tejgyűjtés megszervezése kapcsán a vállalatokat kifejtett tevékenységükben a legmesszebbmenően támogassák és az alárendelt hatóságokat is erre utasítsák.

Időszerű munkák

A gyümölcsösben

Lassan-lassan megindul a gazda munkája is a gyümölcsösben. Az el nem végzett mechanikai munkák folytatását nem szabad tovább halasztani, mert most már csak rövid idő áll rendelkezésre ezek elvégzésére. Mire a permetezők ideje elérkezik, a mechanikai munkákat be kell fejezni. Tehát hernyófészkek, lepketojások, gyümölcsmumiák leszedésének itt a végső ideje. A levágandó ágakat is le kell vágni, mert ezek a felesleges ágak ha a fákon fennmaradnak, sok permetlevelet felvesznek, amit meg lehet spórolni az eltávolításukkal. Ma minden csepp permetlé pénzt ér! Ágak, törzsek megtisztítását is be kell fejezni, ezzel tovább várni nem lehet, az oda nem való kéregrészek, moha, zuzmó is csak a permetlevelet inná fel feleslegesen és a védekezést drágítaná. A kéregtisztogatással a pajzstetvek, vértetű nagyrészt is el tudjuk távolítani, ami a védekezés hatását fokozza csak. A fagyfoltok gyógyítását is megkezdhetjük már, jó éles késsel való kivágással és a sebek bekenésével. A szuhas ágakat egészben távolítsuk el, mert azok ugyanis elpusztulnának, míg a szuvas foltokat egyenként vágjuk ki, vagy azok felületét faragjuk le, hogy a gyümölcs-fakarbolineum, olajemulziós permetlé a lárvákat jól érhesse. A cinkék, harkályok, fakuszkák, csuszkák is szívesen szedik ki ezeket a szulárvákat és így a gazda segítségére sietnek. Mezeipókokat is figyelemmel kell kísérni továbbra is, mert még mindig okozhatnak kárt. Március elején kelhetnek már a levéltetvek is, tehát ezek kiirtásához azonnal hozzát kell fogni, mert később nem bírunk velük, míg az ősanya elpusztításával elejét vesszük az elszaporodásuknak. A permetezőgépek rendbehozatalára is szenteljen a gazda időt, mert esetleg hirtelen kell azt használatba venni, és akkor az jó működjön. Nincs nagyobb bosszúság, mint egy rossz gép a gépszínen. A műtrágyák közül a foszfort és káliút még február végén kiszórhatjuk, ha az ősszel nem szórtuk ki, azonban nitrogén kiszórását hagyjuk későbbre. A permetezőanyagokat is meg kell rendelni, mert korlátozott mennyiségben áll csak rendelkezésre és siessünk biztosítani a szükségletünket. A gazda ha résen van és tudja, hogy mit mikor kell elvégezni és azt el is végzi időben, akkor nem kell félni, hogy nagyobb kár fogja érni a gyümölcsösben.

Lehetetlen permetezőszerek. Permetezőszer hiányában a gazdák a leghatékotlanabb szerekkel kísérleteznek. A kénsavtól kezdve hamuból készült legos vizig mindent megpróbálnak, persze minden

eredmény nélkül, mert az alkalmazott csodaszerek sem az állati kártevőket, sem a gombabetegségeket nem irtják. Különösen a kénsav maró hatása csábítja a gazdákat, de ha tekintetbe vesszük is ezt a maró tulajdonságot, akkor sem érhetünk el vele eredményt, mert ha nagyon tömény oldatot veszünk az öli ugyan a rovarokat, de öli a növényeket is, míg a gyenge oldat nem árt a növénynek, de még kevésbé árt a kártévőknek. Ha azt akarnánk, hogy a kártevők ellen a permetlé hathatós legyen, akkor legalább 50%-os kénsavoldatot kellene kipermetezni, de ez a növényeket is elpusztítaná tökéletesen, sőt a gépeket is elpusztítaná. Ugyancsak káros a nyers karbolineummal való permetezés, is, mert a tömény oldat teljes biztonsággal elpusztítja a vele megpermetezett gyümölcsfákat a rajtuk lévő kártékökkel együtt, míg higitani nem lehet, mert a vízből a karbolineum kiválik. Higitani csak az emulgeáló gyümölcsfa-karbolineummal lehet. A mésztej szintén nem rovar- vagy gombaölő szer, hanem csak a fagyveszély ellen használható. A hamulug pedig mint védekező szer egyáltalán tekintetbe sem jöhet, legfeljebb mint igen híg trágyaoldat számíthat valamely kis hatásra a benne lévő káliumtartalomnál fogva. Maradjunk csak a kapható bevált szereknél, ezek nem okoznak csalódást.

A szőlőben

A szőlőmunkák megindulásának időpontja a kintavasodástól függ. A nyitáshoz csak kedvező esetben foghatunk március közepe előtt. Addig a külső munkák közül csak a tőkepótló döntés, bujtás, a trágyázás, az utak, vízvezetők rendbehozása végezhető. Forgatásra csak akkor kerülhet sor, ha a talaj elég mélyen fagymentes, vagyis kellően porhanyítható. Ha fiatal szőlőben gyökeres vesszők vagy oltványok utánültetésével pótoljuk a hiányokat, úgy a tőkehelyeken ajánlatos előre kiásni a 60x60x60 cm-es gödröket. Így a pótlási gödrökben a talaj hamarabb felmelegszik s korábban ültethetjük. Ha a szőlő jól telelt, tehát a vesszők, rügyek hibátlanok és egészségesek, a télire nem tartott vesszőkből is készíthetünk tőkepótló bujtásokat vagy döntéseket, sőt a tavasszal szedett vesszőket is felhasználhatjuk szaporítárá. Az ilyen vesszőkből mindig csak előzetes hajtási próbák alapján készítsünk dugványokat vagy oltócsapokat, hogy azok hibátlan voltáról előzőleg meggyőződhessünk. A gyéritéssel fenntartott szőlős szénkénevezése kedvező időjárás esetén február végén, március elején is végrehajtható. A nyitás ennek hatását nem befolyá-

solja lényegesen; mégis jobb ha a gyűjtés és a nyitás között legalább három hét időköz telik el. A pincében a borok kéthetenként feltöltögetésén kívül más munka nincs. Ha az első fejtést korán, még decemberben végeztük, akkor február vége felé sor kerülhet a második fejtésre. A fejtést ezáltal is nyíltan végezzük, hogy a bor a levegővel szabadon érintkezhesse. Kapcsolatosan esetleg a szükséges savtalanítást is elvégezhetjük. E célból — az előzetes kicsinybeni próba alapján — a hordónként kiszámított mennyiségű (hl-kint 7—14 dg) tiszta szénsavas mészpórt egyenletesen a borba keverjük.

A szőlő fagyállósága függ a szőlő fajtájától és a vesszők (fa) érettségétől. A téli erős fagyok iránt a szőlő általában elég ellenálló, a jól beérett rügyek, kellőképp megfásodott vesszők 10—15 C fok száraz hideget hosszabb ideig is minden baj nélkül kibírják. Az ennél erősebb hideg azonban, különösen ha hirtelen, átmenet nélkül következnek be, már károkat okozhatnak. Ólmos, ónos eső esetén a levegőtől jégkéreggel elzárt vesszők s rügyek már kisebb fagy 4—5 C fok mellett is kárt szenvedhetnek. Az amerikai (vad) alanyfajták a fagy iránt ellenállóbbak, az európai (hazai) fajták közül a kései csemegeszőlőfajták fagyérzékenyebbek. Mivel a fagy és a kipállás főleg csak az éretlen vesszőknél és rügyeknél szokott veszedelmes mértékben jelentkeznit, minden tényező, amely a hajtások beéredését hátráltatja, egyúttal a fagyérzékenységet is fokozza. Így a mélyebb, rossz, hideg fekvésű szőlők többet szenvednek a fagyoktól. A tultrágyázás éppen olyan hátrányos, mint a tőkék tulságos megterhelése, a tulhosszu metszés. A permetezés hiánya, illetve a peronoszpóra vagy lisztharmat miatt idő előtt lombjukat veszített tőkék hajtásai sem érnek be rendszeren. A fagykárt szenvedett, kipállott rügyű vagy vesszőjű tőkéről tavasszal sem bujtást, sem döntést nem készíthetünk, az ilyen tőkék vesszői szaporításra (dugványozásra, oltásra) nem használhatók. A kárt szenvedett tőkét a szokásosnál később, csak rügyfakadás után megfelelően módosítva metszük, amikor a téli károk mértékéről már szabadszemmel, rátekintéssel is meggyőződhetünk. Rügyfakadás előtt a fagy stb. kárról metszetek készítésével előre is tájékozódhatunk, mert a fagyott rügy belseje sötétbarna vagy fekete, a pállott sárgászürke, sárgabarna puha állományu a fagyott vessző kérge alatt barnás fakó vagy sötétbarna.

Az abrakarmányok forgalmának szabályozása

A földművelésügyi miniszter rendeletet adott ki a napraforgópogácsának, tökmagpogácsának, zsirtalanított napraforgódarának és tökmagdarának torga lombahozataláról. A rendelet a gazdaközönség érdekeinek megóvása céljából meghatározza a darák megkövetelt legkisebb nyersfehérjertartalmát és ezzel megakadályozza tulságos sok héjat tartalmazó áru forgalombahozatalát. Kötelezővé teszi a rendelet a szavatolt nyersfehérjertartalom feltüntetését. A miniszter intézkedik, hogy a vegykísérleti állomások hivatalból sürgősen ellenőrizzék a gyárak által szállított dara minőségét. A rendelet megszegői ellen kihágási eljárást indítanak. Ez nem érinti a gazdáknak azt a jogát, hogy amennyiben beigazolódik, hogy az áru nem felel meg a feltüntetett minőségnek, az esetleg meg nem felelő daránál árvizsatérités jogán magánjogi keresetet ne indítsanak.

Állami kedvezményt adnak legelőjavításra

A földművelésügyi miniszter új gyepek telepítését és megfelelően gondozott gyepek területek (rétek és legelők) hozamának a talaj előzetes meszezése, illetve a gyepek fejtrágyázása útján történő emelését 1943-ban is kedvezmény nyújtásával hozzájárítja elő. A miniszter az akció lebonyolításával az Országos Zöldmezőszövetséget bízta meg. A kedvezmény Bács-Bodrog vármegyére is kiterjed. Ötszáz holdnál kisebb területen gazdálkodók kérhetik a segílyt.

GYEREKSZÁJ

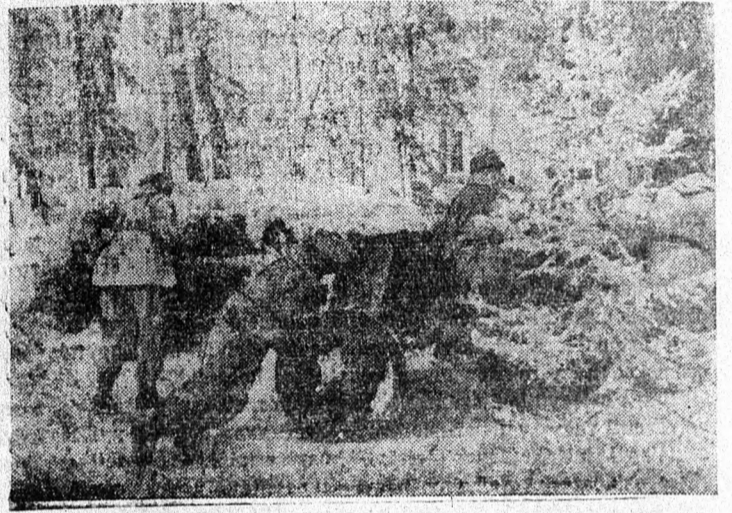
— Mama, tudom már, miért bujnak ki a csirkék a tojásból!
— No miért?
— Mert attól félnek, hogy különben megfőznék őket.

A német csapatok által megszállt keleti városok képe teljesen megváltozott. Az utcák rendezettek, tiszták, a lakosság visszatért házaiba és tovább dolgozik. Az üzletek forgalma sem igen csökkent, a kávéházak és vendéglők is tovább dolgoznak. Képünk Kíev egyik főterét mutatja be. A nagy ukrán város hóval fedett utcáin élénk a forgalom.

Északon a magas hóban csak sítalpakon lehetséges a gyors előnyomulás. Képünk az egyik német élcsapatot mutatja be, amint libasorban indul előre, az első vonalba, hogy felváltva küzdő baltársait.

Különösen nehéz helyzetük van keleten a nehéz tüzéreknek. Sokszor meg kell változtatni az üteg állását. Ilyenkor a gyors cselekvés a legfontosabb. Képünk egy ütegállás megváltoztatását mutatja be éppen, amint a tüzérek a nehéz ágyút más állásba tolikák.

Valaki kopog az ablakon

A Délvidék részvénye

Jack Shirley volt. Nem képzelte volna ál-
mában sem hogy van a közelében valaki. Ott
állt a víz mellett, két kezét hátrátéve, fejét le-
horgaszta... mereven nézte az aranyos fény-
ben csillogó hullámokat.

Cicely szíve összeszorult. Olyan bánatos-
nak, olyan magánosnak látszott. Szegény fiu...
gyötrelmes időn kellett átesnie... a szenvedés
elhagyta árnyékát tiszta, nemes arcán, de nem
törte meg.

Rövid tétovázás után Cicely sietve indult
meg feléje — a férfi meghallotta a lépteit, meg-
fordult... megismerte... és fény villant fel a
szemében. Találkozott, és egybeolvadt a tekin-
tetük...

— Jack! — suttogta a leány és odanyujt-
ta neki két kezét.

Shirley megfogta két kis kezét, melegen,
barátságosan, mint ahogyan kedves, régi ismer-
ősünket üdvözlőnk. De mikor látta, hogy a
leány arca piros lesz és megremeg kezében a
keze, nem tudott parancsolni magának többé s
egy pillanatra úgy megszorította, hogy majd-
nem eörtörtek Cicely vékony ujjacskái. Aztán,
ijedten és gyorsan, felengedte a leány kezét és
hátralépett.

Cicely! — mondta halkán. — Milyen jól
esik látnom magát.

— Szerettem volna... hogy találkozzunk...
hogy megmondjam...

Elhallgatott, halálos zavarban. Mit is mond-
jon?

— Maga is tud hát mindent? — kérdezte a
férfi.

— Nem tudom, mindent tudok-e?... Basil
Mostyán mondott egyet-mást.

— Oh, ugy... Basil derék fiu, hű barát ma-
radt. Mellettem állt. De most valamiképpen
mégis úgy éreztem az előbb, hogy egyetlen ba-
rátom sincs a világon... csak maga.

— Ha ez a véleménye, akkor miért nem jött
el? Mindig szívesen láttuk volna.

Jack megrázta a fejét.

— Lehetetlen volt. De rólam ne beszéljünk.
Cicely. Magáról inkább. Hogy van?... mondja!
De Cicely nem felelt. Valami különös ké-
nyelmetlenség férközött közük. Mind a ketten
hallgattak.

— Nézze — szólalt meg Jack hirtelen. —
Legjobb lenne, ha nem is beszélgetnénk egy
szót sem, csak azt engedje meg, hogy egy ki-
csit maga mellett lehessenek még... mert maga...
maga a legkedvesebb, legdrágább pajtásom volt
mindig. És ez egyuttal bucsuzás is lesz, mert ki
tudja, láthatjuk-e még egymást. Ne üljünk le
ide néhány percre? Holnap elutazom.

Cicely leült az ócska kerítés félig lerokkad-
t cölöpjére s a lábát lógatta, mint valami kis is-
kolásleány, Shirley pedig néhány lépésnyire tő-
le a fűbe heveredett és lesitott szemmel tépe-
gette maga körül a virágokat. — Csakugyan
nem érez semmit — töprengett Cicely —, vagy
emberfeletti erővel uralkodik magán? Vagy egy-
szerűen fáradt, levert, közömbös?...

— Holnap... utazik? — dadogta végre és
úgy érezte, mintha elsötétülne körülötte a vi-
lág. A nap sietve csuszott le a domb mögött...
— Igen. El kell mennem — sóhajtott Shir-
ley.

Egy pillanatra feltekintett a leányra, aztán
hirtelen elfordította a fejét és a nap felé nézett.

— Milyen csodálatosan gyönyörű ez a vi-
lág... és mégis, mennyi fájdalom van benne.
Néha kegyetlen... oh, milyen kegyetlen az élet.
De... mit is akartam mondani. Nem ezt...

Félbehagyta a beszédet. Cicely várt, de
Jack csak a vizet nézte, valami különös, fáj-
dalmas arckifejezéssel.

Ekkor valami gyermekes apróság kötötte
le hirtelen a figyelmüket. Mint ahogy nagyon
gyakran megtörténik, hogy sorsdöntő pillana-
tokban egészen kívülálló, egyáltalán nem fon-
tos dolgok azok, amelyekre későbbben visszaem-
lékezünk. A folyócska csndes vizeként meg-
zavarta valami. Csak egy méhecske. Feketebar-
na bundácskájában ott vergődött a víz színén,
bajba került valamiképpen. Kétségbeesetten
zümmögött és rugdálózott a hátán s a víz kö-
nyörtelenül vitte a vizesés felé.

Shirley galy után nyult, ami ott hevert nem
messze tőle a fűben és odanyujtotta izmos kar-
jával a vergődő méhecske felé. Nem bírta egé-
szén elérni. Ekkor felállt és, fellábbal a vízbe
lépve, mélyen a folyó fölé hajolt. Most már csak
azért is meg akarta menteni.

— Vigyázzon! — kiáltotta Cicely. — A
part nagyon meredek, megcsuszlik!

— Nem hagyom a bajban a szegény kis fic-
kót — mondta Jack.

— Adja ide a kezét, majd én segítek.

Cicely egyik karjával átölelte a közelben
álló fát, a másikat odanyujtotta Jacknak. Egy
pillanatig azt hitte, mind a ketten beesnek a
vízbe. De Jack szerencsésen elérte a méhecs-
két s az boldogan kapaszkodott fel az egyik le-
véltre. Jack kidobta a galyat a partra, a méhecs-
ke vigan tisztogatta szárnyait, aztán diadalmas
zümmögéssel felrepült.

Jack majdnem becsuszott a vízbe, de Cice-
lynek sikerült kihuznia. Mikor szerencsésen ki-
kapaszkodott a partra, a leány meglepődött és
mosolygó arcába tekintve, ő maga is elmoso-
lyodott.

— Nem bírok ilyesmit látni — mondta men-
tegetődzve. — Szegény kis méh. Pácban volt a
kis öreg, de szerencsésen kiszabadult belőle.

(Folytatjuk.)

Apróhirdetések

Apróhirdetéseket csak készpénzfizetés elle-
nében fogadunk el. Telefonon nem fogadunk el
hirdetéseket.

„POLIP” szijragasztó

a haitószijak varrását
felelőssé teszi. Tar-
tósabb a varrásnál.
Kapható Weigand Jó-
zsef gépkereskedésé-
ben, Hofherr-Schranz
képviselő. Zombor,
Széchenyi körút 32.
Tel. 146. a-3082-f

Erős István, Mátyás
király ut 10 alatti ven-
dégloje (a mezveji pa-
lotával szemben) örök-
áron eladó. Megfelel
fűszerüzletnek, vagy
hentes-mészáros üzlet-
nek. a-3087-f

Borbélysegéd és egy
tanonc azonnal felvé-
tetik Jakob Gyula bor-
bélymester. Zombor,
Nyul utca 11. a-3106-f

Sigyelem, Hölgyeim!
A legszebb frizurát
készíti, a legkülönte-
sebben ondolál Némel
Mihály hölgyfodrász.
Aranyszerenda u. 1.
a-3109-f

ÉRKEZETT! Eredeti
Éva narancs, garantált
vérvörös és sárga, mely
szintén félvörös. Cit-
rom, almák, hihetetlen
olcsó árban kapható,
nagyban és kicsinyben
HOCK-nál Zombor,
gyümölcs piac. Telefon
324. a-3108-f

Jó fényképessége-
det azonnali belépésre
felvesz Knecht Fotó
Temerin. a-3107-f

Két tisztefelviselő
sürgősen kiadó. Cim a
kiadóban. a-3099-f